

1. Retkitiedotteen laatiminen

Retki kuvataan sillä tarkkuudella, että näillä tiedoilla voi päättää osallistumisesta. Ennakkotiedot kootaan **retkitiedotteeksi**, joka retken **osallistujaluettelon** kanssa laitetaan näkyville vajan seinälle.

Retkitiedotteessa kerrotaan retken kohdealue ja millaisessa vesistössä retki melotaan, mitä vesiliikennettä alueella on tuona ajankohtana, onko virtaavaa vettä, minkä luokan koskia ja millaista aallokkoa voi olla, mikä on retkiajankohdan tyypillinen sää alueella ja mikä on arvio veden lämpötilasta.

Retkitiedotteessa ilmoitetaan myös retken arvioitu pituus päivinä ja kilometreinä, päivämatkojen vaihteluväli sekä melontavauhti ja kerrotaan retken **vaativuusluokka** osallistujan kokemus-, taito- ja kuntovaatimiksineen.

Lisäksi kerrotaan retken tavoitteesta, mahdollisista oheistoiminnoista kuten koulutuksesta, tapahtumista, retkipäivien teemoista ja vastaavista.

2. Retken suunnittelu ja turvasuunnitelma

Toistuvan retken suunnittelu pohjaa aikaisempiin, jo tehtyihin. Kannattaa kuitenkin tarkistaa onko reitin varrella tapahtunut muutoksia tai halutaanko jotain uutta.

Uuden retken kohdealueen valinnan jälkeen suunnittelu tarkentaa reitin, osallistumis-edellytykset, tarvittavat valmistelutoimet ja retken tavoitteet. Suunnittelussa esille tulevat tehtävät kirjataan luetteloksi, joka aikataulutetaan ja johon merkitään **vastuuhenkilöt** retkelle haluavista. Retken vetäjä valvoo ja kirjaa suunnitelman toteutumisen.

Osallistumisen edellytykset eli vaadittavat taidot, kunto ja melontakokemus sekä seuraan kuulumattomien osallistuminen. Retken vetäjä päättää retkelle osallistujista.

Olosuhteet ja toimintaympäristö käsittää reittisuunnitelman, jossa sääolosuhteiden, veden saannin ja leiriytymisten lisäksi on mainittu mahdolliset palvelut ja keskeytyspaikat sekä vaihtoehtoiset reitit eri keleille. Reittisuunnitelmassa kerrotaan myös alueen kielletyt paikat (lintujen pesintä, armeijan alueet, ammuntojen suoja-alueet, rajavyöhyke,...), historialliset kohteet ja vastaavat.

Kalusto- ja varustesuunnitelmissa kerrotaan kalustosuositukset, pakolliset ja suositeltavat henkilökohtaiset ja yhteiset varusteet. Myös pakollinen ja suositeltava vaatetus kerrotaan.

Kuljetussuunnitelmassa kerrotaan kaluston, varusteiden ja osallistujien kuljettaminen retken alkukohtaan ja paluukuljetus retken loppukohtasta. On myös mietittävä miten mahdolliset

keskeyttäneet kalustoineen ja varusteineen saadaan kotiin. Suunnittelussa otetaan myös kantaa tarvittaviin lupiin, dokumentteihin, lippuihin, viisumeihin ja vastaaviin.

Hankintasuunnitelmassa kartoitetaan jo olevat varusteet, tarvikkeet ja kuljetuskalusto, verrataan suunnitelmaan ja suunnitellaan puuttuvien, retkellä tarvittavien hankinta.

Sovitaan **retkipalaver(e)ista** ennen retkeä ja keille ulkopuolisille tieto (merivartio ja vastaavat) retkestä kerrotaan ja miten, tehdäänkö juttua tiedotteeseen tai paikalliselle lehdistölle, miten kokemukset kirjataan ja mahdollinen kuva-/ tekstimateriaali jaetaan osallistujille retken jälkeen.

Suunnitelmat kootaan retken **turvasuunnitelmaksi**, jotka jaetaan ainakin osallistujille ja seuralle. Suunnitelman pohjalta lasketaan arvio retken kustannuksista. Samalla ilmoitetaan miten ja milloin maksut kerätään.

3. Retken toteutus

Retken onnistumisen kannalta on tärkeää, että kaikki ovat mukana samalla retkellä. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikki tietävät, mieltävät ja hyväksyvät retken vaatavuustason, reitin ja aikataulun sekä päivittäisen yhteisen toiminnan. Kipparikokousten keskustelujen lisäksi vetäjien on seurattava osallistujien jaksamista ja mielialaa sekä tarvittaessa tehtävä korjaavia toimenpiteitä (tauko, reitin muutos,...).

Retken vetäjällä on vastuu kokonaisuudesta ja vastuu on kokoaikainen. Toteutuksen osaluokkien vastuuta, vaikkapa suunnistusvastuuta, voidaan kierrättää. Kaluston ja varusteiden käsittelyä valvotaan niin kuljetusten kuin retkenkin aikana. Tavoitteena on kalustoa ja varusteita säästävää ja vaurioita ennalta ehkäisevää toimintaa. Vaurioiden korjausvastuu annetaan osaavalle.

Kanoottien pakkaamista, vesille menoa ja rantautumista seurataan ja tarvittaessa neuvotaan. Väärin pakattu kajakki on jopa vaarallinen. Vesille mentäessä ja rantauduttaessa tapahtuvat useimmat kaatumiset ja kastumiset. Opetetaan kaluston ja varusteiden vieminen aallojen ulottumattomiin, myös alusten aallot ja veden korkeuden vaihtelut sään mukaan voivat yllättää.

Melotaan vetäjän määräämässä muodostelmassa ja edetään etapeittain. Seuraava etappi ja sinne eteneminen kerrotaan koko ryhmälle. Etukäteen sovitaan yhteydenpito letkan etu- ja takapäin välillä. Varmistetaan, että kaikki pysyvät mukana. Tarvittaessa taukoja tai nopeuden muuttaminen. Etenkin aallokossa, kovassa kelissä ja sokkeloisessa saaristossa on huolehdittava ryhmän koossa pysymisestä, aallokossa myös turvallisista väleistä ja riittävästä etäisyydestä rantakiviin tai karikkoihin.

Kerrotaan leiriytymisen ohjeet, mihin voi pystyttää teltat ja missä voi liikkua, samoin leirin hygieniaohteet (käymälä, roskien käsittely, astioiden pesu ja peseytyminen,..). **Avotulen tekemisestä päättää retken vetäjä.** Jokamiehen oikeuksien tärkeä osa ovat myös jokamiehen velvollisuudet.

Osallistujien terveydentilaa ja jaksamista seurataan paitsi melonnan myös leiriytymisen aikana. Hiertymät, haavat, palovammat ja vastaavat pyritään hoitamaan niin, että ne eivät haittaa etenemistä eivätkä ainakaan pahene. Punkit ovat riesana jo kaikilla melonta-alueillamme ja punkkitarkastukset ovat päivittäinen rutiini. Leirioloissa vaaroja aiheuttavat liukkaat rannat,

kaatumiset, teräaseet, tuli tai kuuma vesi, hyönteiset, kotieläimet ja jopa käärmeet, jotka yleensä kyllä ehtivät poistua turvaan. Tähänkin valitaan vastaavaksi osaava.

Väsymys, kuumuus, kylmyys, nälkä, jano, väärä tekniikka, hiertymät, jännetupen tulehdukset ja vastaavat ovat riskitekijöitä, jotka voivat hankaloittaa tai jopa estää retken etenemistä. Näitä pyritään estämään ennakkoon.

Alkoholi, yhteen sopimattomat henkilökemiat, jatkuva myöhästely vesille lähdoissä, voimien riittämättömyys, parisuhteiden uudelleenjärjestely ja monet muutkin, usein yllättävätkin asiat, voivat aiheuttaa vetäjälle sekä retken toiminnalle ja yhteishengelle ongelmia.

Päivittäin kipparikokouksissa kuullaan osallistujien kommentteja ja ehdotuksia, kerrataan päivän melontakokemukset sekä ohjeistetaan seuraavaa päivää.

4. Retken palaute

Kokemuksista ja virheistä oppii ja opittuja asioita kannattaa kertoa toisillekin. Retkelle osallistujien kommentit ja ehdotukset, muistiin merkittyinä, ovat tärkeitä toimintaa kehitettäessä.

Retkikertomus, niin tekstinä kuin kuvinakin, kuuluu onnistuneeseen retkeen. Kertomuksen ei suinkaan tarvitse olla ajan ja reitin mukaan etenevä, muutkin näkökulmat ovat mahdollisia ja piristäviäkin. Kertomusten julkistaminen toivottavasti edistää retkeilyä ja innostaa osallistumaan.

Vaaratilanteet, niin läheltä piti kuin vahinkoja aiheuttaneetkin kirjataan ja selvitetään tilanteeseen johtaneet syyt. Ohjeistusta ja toimintatapoja muutetaan tarvittaessa, jotta tilanteet eivät toistuisi.

Tarinat elävät ja ovat monesti yhdessä koettujen retkien parasta antia.